громадське радіо
слухайте. думайте.

Політика доступності, рівності та прав людей з інвалідністю Громадського радіо

1. Вступ

Громадське радіо **забезпечує гідні умови праці та застосовує недискримінаційні практики** відповідно до чинного законодавства України, міжнародних конвенцій і стандартів у сфері прав людини, зокрема Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю.

Громадське радіо не допускає дискримінації за ознакою інвалідності та впроваджує редакційні, управлінські й просвітницькі практики, спрямовані на запобігання **ейблізму**[1], мові ворожнечі, стереотипізації та іншому шкідливому контенту щодо людей з інвалідністю.

Ця Політика спрямована на:

- розвиток доступності у редакційній культурі;
- підвищення якості та різноманіття контенту;
- зміцнення довіри аудиторії;
- інтеграцію підходу, заснованого на правах людини, у редакційні, кадрові та управлінські рішення.

Ця Редакційна політика є частиною ширшої інклюзивної рамки, що поступово формується, переглядається та доповнюється з урахуванням суспільних змін, потреб аудиторії й міжнародних стандартів у сфері прав людини. Зокрема, Громадське радіо вже впроваджує Політику гендерної рівності як складову системного підходу до забезпечення рівних прав і можливостей.

---

[1] *Ейблізм - це форма дискримінації, упереджень та соціальних стереотипів щодо людей з інвалідністю та хронічними захворюваннями, коли суспільство надає перевагу "нормотиповим" людям, створюючи бар'єри та обмежуючи можливості для інших.*

Політика доступності, рівності та прав людей з інвалідністю Громадського радіо зосереджена передусім **на дотриманні прав людей з інвалідністю, розвитку редакційних практик з доступності і підвищенні якості їхньої репрезентації в медіаконтенті**.

2. Підхід, заснований на правах людини

Громадське радіо застосовує підхід, заснований на принципах прав людини, у всіх форматах контенту відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО (Практичний посібник з рівності людей з інвалідністю в медіа).

Редакція визнає, що через бар'єрність середовища та наслідки війни кількість людей з інвалідністю в Україні зростає, що потребує системного та відповідального висвітлення цієї теми.

2.1. Загальні принципи	**2.2. Сфера дії Політики**
• люди з інвалідністю **(*далі – ЛЗІ*)** представлені як повноцінні суб'єкти суспільного життя та носії експертизи; • матеріали не відтворюють патерналістських, принизливих або дискримінаційних наративів; • контент створюється з урахуванням перетину ідентичностей (інвалідність, стать, вік, місце проживання, соціальний статус, національна належність, сексуальна орієнтація тощо); • ЛЗІ залучаються до формування нових наративів як герої, експерти та колеги.	Політика поширюється на: • усіх працівників і працівниць Громадського радіо незалежно від форми зайнятості; • позаштатних авторів і авторок, ведучих, продакшн-команди, підрядників; • модераторів соціальних мереж, запрошених експертів і експерток.

Принципи Політики також застосовуються до взаємодії з аудиторією на всіх платформах Громадського радіо.

2.3. Інтеграція теми інвалідності в контент

Громадське радіо:

- системно включає тему інвалідності у новинні, аналітичні, публіцистичні та розважальні формати;
- висвітлює питання ЛЗІ не лише у спеціалізованих матеріалах, а й у загальносуспільному контексті;
- залучає ЛЗІ до коментування тем, не пов’язаних безпосередньо з інвалідністю;
- висвітлює законодавчі зміни, питання доступності інфраструктури, культури, освіти та праці;
- розвиває медіапрограмування відповідно до стандартів ЮНЕСКО (історії успіху, підприємництво, доступність послуг, реагування на кризи).

2.4. Контент на платформах Громадського радіо

Радіо:	**Сайт:**
● регулярна присутність голосів ЛЗІ; ● тематичні програми про доступність та інклюзію, а також соціальну інтеграцію; ● експертні коментарі ЛЗІ з різних суспільних питань.	● новини, аналітика та інтерв’ю за участі ЛЗІ; ● експертні колонки; ● забезпечення цифрової доступності матеріалів.

Соціальні мережі: ● коректна мова; ● альтернативні тексти до зображень; ● пояснювальні описи для відео й аудіо.	**Відеоконтент:** ● субтитри; ● текстові описи змісту; ● за можливості — переклад жестовою мовою або адаптовані версії.

3. Коректна мова та етичні стандарти

Громадське радіо дотримується принципів людиноцентричної та шанобливої мови відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО, Довідника безбар'єрності та Термінології безбар'єрності 2026 року від Національної комісії зі стандартів державної мови:

- використовується формулювання «людина з інвалідністю»;
- заборонена мова жалю, сенсаційності або знецінення;
- редакція регулярно оновлює внутрішні мовні рекомендації.

3.1. Висвітлення інвалідності в умовах війни та криз Редакція: ● уникає героїзації травм і мілітаризації інвалідності; ● забезпечує доступність екстреної та суспільно важливої інформації; ● відповідально працює з темами набутої інвалідності серед цивільних і військових.	**3.2. Жінки з інвалідністю** Громадське радіо визнає множинну дискримінацію жінок з інвалідністю та: ● забезпечує їхню видимість у контенті; ● висвітлює питання доступу до медицини, праці, безпеки; ● не відтворює сексистських або патерналістських наративів.

3.3. Ветерани та ветеранки з інвалідністю

Редакція приділяє окрему увагу темам реінтеграції, працевлаштування та підтримки ветеранів і ветеранок з інвалідністю, а також відкрита до співпраці з профільними організаціями.

4. Доступність контенту

4.1. Інформаційна доступність	**4.2. Цифрова доступність**	**4.3. Опис візуального контенту**
● чітка структура матеріалів; ● зрозумілі заголовки; ● пояснення складних термінів.	● альтернативні тексти до зображень; ● стенограми аудіо- та відеоматеріалів; ● короткі описи відео; ● дотримання базових стандартів вебдоступності.	● опис інфографіки та фото; ● уникнення перевантаження візуальними елементами без пояснень.

5. Модерація та захист аудиторії

Громадське радіо дотримується **принципу нульової толерантності до ейблізму, мови ворожнечі та онлайн-насильства**.

Редакція забезпечує:

- модерацію коментарів;
- реагування на скарги;
- захист героїв і героїнь матеріалів.

6. Працевлаштування та робочі умови

Громадське радіо забезпечує рівні можливості працевлаштування та професійного розвитку для людей з інвалідністю.

6.1. Розумне пристосування	**6.2. Стажування та розвиток**
● гнучкий графік; ● адаптація робочого місця; ● технічні засоби та альтернативні формати комунікації. Будь-яка форма дискримінації заборонена.	Громадське радіо підтримує інклюзивні стажування та навчальні програми, відкриті для різних груп населення з метою посилення різноманіття та соціальної справедливості.

7. Фізична доступність

Редакція прагне **забезпечувати фізичну доступність офісів і студій**. За неможливості — застосовуються дистанційні та гібридні формати участі з урахуванням безпеки та евакуації.

8. Інклюзивні редакційні процеси

Редакційні процеси передбачають:

- доступні формати нарад;
- гнучке планування дедлайнів;
- зрозумілі брифінги;
- попередження про чутливий контент.

9. Моніторинг і зворотний зв’язок

Громадське радіо впроваджує:

- регулярний аналіз (не рідше, ніж раз на рік) репрезентації ЛЗІ;
- механізми зворотного зв’язку;
- опитування та фокус-групи;
- використання результатів для вдосконалення практик.

10. Прикінцеві положення

Політика **є живим документом і переглядається регулярно**. Громадське радіо забезпечує навчання команди, залучає зовнішніх експертів та визначає відповідальних осіб за дотримання Політики.